

NORSK BUHUNDKLUBB
Stiftet 1939 - Tilsluttet Norsk Kennel Klubb

Referat fra medlemsmøtet 2017

Elin Kristiansen oppdaterte oss med siste informasjon om Buhundprosjektet

Hun startet med en liten innføring om katarakt og oppsummering hvordan dette bør håndteres i avlsarbeidet. Katarakt er grå stær, og kan forklares som et slør for linsa som blokkerer for synet i større eller mindre grad. Det er ulike typer katarakt og årsaker til katarakt:

- Alder (født med eller utvikles med alder)
- Arvbarhet eller som en følge av skade
- Umoden (påvirker synet i liten grad), moden eller overmoden katarakt (ser lite)
- Sekundær katarakt – som en følge av en annen sykdom
- Lokalisering av katarakten
  - Bakre pol (sammenlign med jordkloden), bakre søm osv, angir den fysiske plasseringen i linsa.
  - Nukleær (i kjernen av linsa)
  - Kortikal (i barken)

Bakgrunn for buhundprosjektet - Hvorfor startet vi med prosjektet?

En studie fra 1995 hadde vist at 50 % hadde PNK (ofte kalt buhundkatarakt) . 10 % hadde kortikal katarakt (arvelig utviklingskatarakt)

Hva har vi funnet ut nå

Prosjektet har fulgt hunder over mange år – i en 12årsperiode.

Materialet består av 250 buhunder, litt flere tisper enn hannhunder. 45 av hundene har vært øyelyst flere ganger (2-6 ganger) – til sammen 322 undersøkelser.

Tidligere undersøkelser var for tilfeldige, og lot seg ikke bruke i prosjektet. Det ble derfor startet som et helt nytt prosjekt. Prosjektet har kun benyttet en øyelyser, Ernst Olav Ruph. Årsaken til dette har vært for å minimalisere feilkilder. Hunder i alderen 2 mnd til 15 år har blitt øyelyst.

Resultater:

Katarakt er fremdeles utbredt. Ca 52% av buhundene har PNK og 21,2 % har arvelig utviklingskatarakt. Kun en hund med fullstendig/moden katarakt er registrert. Denne var 15 år.

DNA-test

Vi har ennå ingen DNA-test klar. DNA-test vil ikke gjøre øyelysing overflødig. Ved øyelysing sjekkes også andre forhold i øyet. Selv om vi finner en DNA-test for PNK og Arvelig utviklingskatarakt må vi fortsette å øyelyse.

Nærmere om PNK Pulverulent Nukleær Katarakt

Starter med prikker som utvikler seg mot fullt sukkerspinn. Det viser seg at utviklingen ikke er jevn med et fast forløp. PNK klassifiseres på følgende måte:

1. minimal
2. mild
3. moderat
4. uttalt

Sjansen for å oppdage PNK øker med alder. Jo eldre de blir desto sikrere kan en være. 5 av 45 hunder som ble lyst fri i alderen 1-6 år har utviklet PNK senere. Dette gjør avlsarbeidet vanskelig. Ved øyelysing av hunder under 4 år har det kun registrert 30% med PNK. I alderen 4-8 har dette økt til 65,7 % mens for de over 8 har det økt til 72 %. Linseforandringene er mer uttalte desto eldre de er. Det er i tillegg stor variasjon i hastigheten i utviklingen av katarakten.

Hvordan skal vi håndtere dette i avlsarbeidet?

Vi har ennå ingen DNA-test på plass. Det anbefales derfor at alle hunder sjekkes regelmessig, ved ett, fire og syv års alder, og før hver parring.

Vi er ennå ikke sikre på nedarving, materialet må undersøkes nærmere.

Vi sitter igjen med mange spørsmål, herunder hvorfor utviklingen er så forskjellig. Selv om et individ har gener som gjør de disponert for sykdom kan ytre påvirkning gi utslag i om de skrus på og forårsaker utvikling av sykdom. For og andre faktorer ble diskutert som mulige faktorer som kan utløse sykdommen eller påvirke forløpet.

Det videre arbeidet i prosjektet

Vi sitter på enormt med materiale med øyelysinger og blodprøver. Mange blodprøver ligger på NMBU. Er gjort en god del analyser i regi av Frode Lingaas på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Det er sett på muligheter for å få en stipendiatstilling på veterinærhøyskolen for å jobbe videre med analysene.

Hva trenger prosjektet i det videre arbeidet?

Vi trenger hunder som har katarakt, og hunder som ikke har det. ***Det er vanskelig å finne nok gamle hunder som ikke har PNK. Det er derfor veldig viktig å følge opp eldre hunder som tidligere har vært lyst fri. Dette vil være sentralt for å få identifisert hunder som etter all sannsynlighet ikke er bærere av sykdommen.***

Det er også viktig å se på hvilken påvirkning foring og livsførsel har på utvikling av sykdommene. Prosjektet har fokus på øyne og katarakt.

Hvis vi finner en DNA-test som for katarakt er det likevel viktig å fortsette med øyelysing. Dette fordi nye skader og sykdommer kan oppstå.

Avlsrådet trenger innspill – også om andre sykdommer på buhund, herunder glaukom (høyt trykk på øyet). Har finnes det en gentest for elghund. Hvis en får inn blodprøve fra hund med glaukom, kan en forsøksvist teste om det kan være samme gen som utløser dette som for elghund.

Norsk Buhundklubb avlsråds anbefaling = Gruppen av autoriserte øyelyseres anbefaling:		
TYPE KARAKT	Undersøkelsesrutine	Avlsanbefaling
ARVELIG UTVIKLINGSKATARAKT:	Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes ved 1, 4 og 7 års alder	Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.
PULVERULENT KATARAKT (BUHUNDKATARAKT):	Som over.	Hunden kan brukes i avl, men pares med en hund uten tilsvarende linseforandringer.

Tabellen viser anbefalingene til avlsrådet i Norsk buhundklubb

Kåring av aktivitetsbuhunden 2016

Årets aktivitetshund ble kåret i grenene agility, rallylydighet og lydighet. Linda Karlsen, som har vært en av initiativtakerne til kåringen sto for utdelingen. Hun understreket viktigheten av å delta med buhundene – for å vise buhundens allsidighet.

I rallylydighet stakk Leite-gård's Jarl Olav-son med fører Marie Edland av med seieren.

I lydighet var det Vatnebygda's Astrid med Anne Marthe Fæhn Hanedalen

I agility gikk prisen til Vixirs Bauta Baldersson med Bente Kolbeinsvik

Avslutning:

Leder Terje Methlie takket Annbjørg Myhre for innsatsen i valgkomiteen. Etter dette var vi flere som koste oss med god mat og en ekstra buhundprat.

Totenvika, 27. mars 2017

Referat v/Kirsten Andersen